

сферу, створюючи додаткову небезпеку для розвитку держави. Тому існує нагальна потреба у впровадженні дієвих заходів, які зможуть допомогти стабілізувати стан фінансової та економічної сфери, покращити рівень розвитку економіки, тим самим забезпечуючи посилення фінансово-економічної безпеки України. Саме це дозволить створити умови для стабільного розвитку держави у часи повоєнного відновлення.

1. Павленко Д. Г., Семенюк Ю. В., Лисецький Ю. М. Національна безпека: поняття, складники, чинники впливу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2021. № 32 (71). С. 102-107.
2. Про національну безпеку України: Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
3. Кириченко Ю. М., Кириченко Є. В. Фінансово-економічна безпека як складова національної безпеки України. 2021. URL : https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20211210/article/view/kyrychenko/pdf.
4. Фінансово-економічна безпека. URL : http://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/37825/mod_resource/content/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B0%204.pdf.
5. Соломонова Л. В., Кириченко Є. В. Фінансово-економічна безпека як складова національної безпеки України. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 27. С. 193-198.
6. Балабанець А. В., Мацука В. М. Сучасна парадигма механізму управління фінансово-економічною безпекою держави. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39.

Денис ЮР'ЄВ

старший викладач кафедри
кримінального процесу
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)
<https://orcid.org/0000-0002-7251-9114>

ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗКРАДАНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ СЛУЖБОВИМИ ОСОБАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Металургійна промисловість є однією з ключових галузей економіки України, що забезпечує значний внесок у валовий внутрішній продукт та зайнятість населення. Водночас підприємства цієї галузі часто стають об'єктами злочинних посягань, зокрема розкрадань, що вчиняються службовими особами. Ця проблема набуває особливої гостроти в умовах воєнного стану та економічної нестабільності, коли збитки від розкрадань можуть мати критичне значення для функціонування підприємств та галузі в цілому.

Тобто металургійна промисловість, будучи одним із основних секторів світової економіки, часто стає місцем для скоєння злочинів з міжнародним виміром. Виробництво та експорт металів і металургійної продукції на світові ринки створюють значні можливості для незаконних операцій, таких як відмивання грошей та інші фінансові правопорушення, пов'язані з корупційними схемами. Розслідування таких злочинів є дуже складним через необхідність тісної співпраці між різними країнами та відповідними правоохоронними органами [2].

Розкрадання на металургійних підприємствах можуть охоплювати широкий спектр зловживань – від банальної крадіжки металу до складних фінансових махінацій з використанням службового становища. Учасниками таких злочинів можуть бути як окремі працівники, так і цілі злочинні групи, що діють за попередньою змовою осіб. Згідно зі ст. 191 Кримінального кодексу України кримінальним правопорушенням визнається привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем [1].

У п. 2 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 06.11.2009 № 10 предметом злочинів проти власності визначено майно, яке має певну вартість і є чужим для винної особи: речі (рухомі й нерухомі), грошові кошти, цінні метали, цінні папери тощо, а також право на майно та дії майнового характеру, електричну та теплову енергію [3].

Розкрадання, що вчиняються службовими особами на підприємствах металургійної промисловості, мають кілька специфічних ознак, зумовлених характером і масштабом виробничих процесів.

Доцільно звернути увагу на основні характеристики таких кримінальних правопорушень:

1) використання власного службового становища, як правило, з причин доступу до фінансових і матеріальних ресурсів підприємства, зокрема до металевих виробів, сировини, готової продукції, а також до інформації про виробничі процеси, для скоєння кримінального правопорушення, зокрема крадіжки або присвоєння майна підприємства;

2) невідповідність кількості та якості продукції – підприємства металургійної промисловості часто мають складні виробничі ланцюги та великі обсяги продукції, а саме розкрадання може включати як конкретні фізичні предмети (метали, матеріали), так і деякі фінансові махінації, пов'язані з фальшуванням звітності або корупційними схемами;

3) масштаб та організованість – полягають у тому що такі кримінальні правопорушення можуть розглядатися не лише як індивідуальні дії, а і як частина діяльності організованих злочинних груп, до яких можуть входити не лише службові особи, а й сторонні особи, які мають доступ до підприємства. У таких випадках діяти можуть не тільки безпосередні працівники (зокрема, керівники підрозділів або начальники змін), але й зовнішні постачальники, контрагенти чи інші партнери;

4) методика і способи скоєння кримінального правопорушення зосереджуються на крадіжці металів, підробці документів та нецільовому використанні ресурсів;

5) фінансові махінації (схеми) та корупція;

6) завдання масштабних збитків підприємству;

7) складність виявлення та розслідування цього виду кримінального правопорушення.

Отже, враховуючи все вищезазначене, виходить, що розкрадання, які вчиняються службовими особами на підприємствах металургійної промисловості, є серйозною загрозою для стабільного функціонування цієї галузі. Вони мають складний характер, охоплюючи як індивідуальні правопорушення, так і діяльність організованих злочинних груп, що вчиняють крадіжки, фінансові махінації та реалізують корупційні схеми. Враховуючи масштаби виробництва та складність розслідування таких злочинів, необхідно посилити контроль за діяльністю службових осіб, а також забезпечити більш ефективне співробітництво між правоохоронними органами на міжнародному рівні. Для запобігання розкраданням важливо вдосконалювати внутрішній контроль на підприємствах, а також впроваджувати механізми, які дозволяють вчасно виявляти аномалії у фінансових та матеріальних потоках. Зважаючи на стратегічну важливість металургійної промисловості для економіки країни, такі кроки можуть суттєво знизити рівень злочинності в цій галузі та сприяти її стабільному розвитку.

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

2. Неклеса О., Юр'єв Д. Типові слідчі ситуації та планування розслідування розкрадань, що вчиняються службовими особами на підприємствах металургійної промисловості. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 2. С. 299-304.

3. Про судову практику у справах про злочини проти власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 10. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09>.

Дмитро БРИНЗЕЛО
аспірант кафедри
соціально-економічних дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)
<https://orcid.org/0009-0004-5776-9141>

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ У КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

У сучасному світі національна безпека залежить не лише від військової могутності, а й від рівня інтелектуального потенціалу нації. Інформаційна епоха висуває нові виклики, вимагаючи від держав розумного використання своїх інтелектуальних ресурсів. Знання, інновації та технології стають ключовими чинниками, що визначають рівень незалежності та безпеки країни.

Значення інтелектуального потенціалу для сьогодення актуальне та формується